

Музикален свят

МОСКВА

Анна Нетребко ще гастролира в Большой театър на 25 и 28 януари в операта „Манон Леско“ на Пучини. На родна сцена тя ще си партнира със съпруга си Юсиф Ейвазов.

ЯПОНИЯ

В началото на януари Йонас Кауфман ще изнесе 3 оперни концерта в Токио и Осака.

СТОКХОЛМ

На 18 и 19 януари Стокхолмската филхармония ще представи Симфония N4 от Шуберт и Симфония N2 от Брамс под диригентството на Рикардо Мутти.

ВИЕНА

От 11 до 16 януари Виенската филхармония и Густаво Дудамел ще изнесат серия от концерти във Виена, Монте Карло, Мадрид, Барселона и Мюнхен. Те ще представят произведения на Малер, Берлиоз и Брамс.

НЮ ЙОРК

През януари Соня Йончева ще бъде Тоска на сцената на Метрополитън опера. Сопраното ще се превъплъти в дебютната за нея роля в 7 представления от 3 до 27 януари.

България

ПЛОВДИВ

Пловдивската опера представя премиерно операта „Катерина Измайлова“ от Дмитрий Шостакович на 27 януари 2018 г. Диригент е Диан Чобанов, режисьор – Вера Немирова. В ролите: Пламен Бейков – гост, Михаил Пулиев, Алексан-

Соня Йончева

дър Баранов – гост, Димитър Зашев – гост, Марияна Панова, Мария Цветкова – гост, Георги Султанов – гост, Светлана Иванова, Марк Фаулър, Евгений Арабаджиев, Владимир Ников и гр.

ВАРНА

На 22 януари варненци ще имат възможността да видят мюзикъла „Матма Mia“, изграден върху популярния мюзикъл с непреходните песни на АББА: „Honey, Honey“, „Money, Money, Money“, „Mamma Mia“, „Dancing Queen“, „SOS“ и гр.

РУСЕ

На 12 януари в Русе и на 14 януари във Варна Русенската опера ще представи „Една нощ в Операта“ – рок-оперен концерт с Николо Коцев, неговата рок-група Кикимора и оркестъра и хора на Държавна опера – Русе. Диригент е Юрий Илинов. Солисти: Теодора Чукурска, Петър Костов, Александър Крунев, Нора Караиванова. В концерта ще прозвучат популярни творби от Верги, Бизе, Пучини и Моцарт, както и арии от рок-операта „Нострадамус“.

„Музиката е език, който ни дава уникалната възможност да работим и опознаем себе си“

Марио Хосен е роден в Пловдив. Орисан е за изкуството още с получаването на първия си подарък след раждането - цигулка от баба му, която е учителка по музика. На седем години вече свири с Пловдивската филхармония, а на 17 продължава обучението си във Виенската музикална академия при Михаел Фришенилагер. Дипломира се с награда на Австрийското министерство на културата за високи творчески постижения. Усъвършенства техниката си на цигулар при бележити педагози и солисти като Руджеро Ричи и Жерар Пуле в Париж, и Ифра Нийман в Лондон. Огромна популярност му носят изпълнението на 6-те концерта и 24-те капричи на Николо Паганини, както и на цигулковите сонати на Бетовен. Представя ги в Европа, Азия и Америка, в престижни зали като „Карнеги хол“, „Концертхаус“, „Брукнерхаус“ и други. В основата е на създаването на клас по цигулка, който постепенно прераства в академия „Орфейус“. Преподавател по цигулка в Нов български университет.

Господин Хосен, спомняте ли си мига, в който разбрахте, че ще се посветите на музиката?

Да, от малък слушах как баба ми Мария Бъчварова пееше песни и арии. Тя имаше ангелски глас и аз исках и моята цигулка да пее като нея.

Майка Ви е оперна певица, а брат Ви пианист. Защо избрахте да свирите на цигулка, а не на друг музикален инструмент?

Аз винаги съм искал да свиря на цигулка, но решенията за това дали едно дете ще учи даден инструмент са често комплексни и се взимат от семейството. Майка ми ме е подкрепяла в желанието ми. Първите ми уроци по музика са били с пиано и цигулка. Моят първи учител по цигулка, господин Атанас Бъчваров, е препоръчал на майка ми да започна да свиря само на цигулка, защото е видял потенциала в мен - имал съм много добър слух и физиология за този инструмент. Принос има и брат ми, който имайки предвид колко тежка е реализацията на пианистите, е настоявал също да стана цигулар.

Кои бяха Вашите учители в началото на пътя Ви на музикант?

Винаги съм бил облагодетелстван с щастието да имам великолепни преподаватели. Вече споменах моят първи учител, а за оформянето ми като цигулар в Музикалното училище в Пловдив най-голяма заслуга има госпожа Дарина Данкова. Важни импулси от времето, когато учех в гимназията, получих от големия български педагог и цигулар проф. Боян Лечев, от проф. Евгения-Мария Попова и от госпожа Татяна Кръстева. Всички тези личности носях винаги в сърцето си.

Малцина имат честта едва 17-годишни да отидат да учат в Музикалната академия във Виена. Ще споделите ли как се случи това?

Диригентът Владимир Кираджиев, който дирижираше концерта на абсолвентите в Музикалното училище, ми предложи идеята и ми помогна да я реализирам. Имах щастието да бъда много добре приет във Виенския университет по музика в класа по цигулка на проф. Михаел Фришенилагер. Имах двуго-

дишна държавна стипендия, която получавахме едва двама измежду повече от 100 кандидати. Три години по-късно се сдобих и с австрийско гражданство.

Личностите, на които дължите майсторството си на цигулар-виртуоз и на какво Ви научиха те?

Няколко личности са били пример за мен като дете и впоследствие по време на образованието ми. Отраснал съм с концертите и записите на големи цигулари като Минчо Минчев, Леонид Коган, Хенрик Шеринг, Давид Ойстрах. Безспорно, срещите ми с Руджеро Ричи в Залцбург и специализацията ми в Париж при уникалния педагог и цигулар Жерар Пуле, се оказаха определящи за сегашния ми подход и начин на прочит на партитурите.

Кога и къде се състоя Вашето бойно кръщение - първия Ви солистичен концерт?

Незабравим в съзнанието ми ще остане първият ми концерт като солист в залата на Пловдивската опера. Бях на 7 години. Трепетът,

светлината на прожекторите, пълната зала и удоволствието от контакта с публиката... Тази визия и до днес ме кара да се чувствам като носител на духовна светлина в нещата, които ме определят като творец.

Любимите Ви композитори и произведения за цигулка?

Много са любимите ми композитори и творби и с времето стават все повече и повече. Естествено, изпълненията и изследванията на творчеството на Паганини имат приоритет.

Как ще коментирате думите на Ференц Лист: „Никога няма да има на света втори Паганини?“. Самият Вие сте определян като „прероден Паганини“. На какво отдавате това високо признание?

Аз съм интерпретатор и изследовател на творчеството на Паганини. Но преди всичко съм независим солист-цигулар, който не се съобразява с рамките на административните структури като оркестри, опери, учебни и всякакви други бюрократични организации. Николо Паганини е мой пример за подражание като личност и артист с независим дух. Той е символ и кумир на всички големи композитори и творци на 19-ти век, сред които Шуберт, Шуман, Лист, Берлиоз, както и на рок и хард-рок музиканти на 20-ти и 21-ви век.

Той е първият музикант-продуцент, независим артист, създаващ творчество, съдържащо невиджани похвати в звуковата изразност на цигулната и с уникално присъствие на сцената. Паганини може да е само един и записан със златни букви в историята на музиката.

С какво 24-те капричи и 6-те концерта на Паганини приковаха вниманието Ви, за да ги включите в репертоара си на виртуоз-цигулар?

Със сигурност 24-те капричи и 6-те концерта на Паганини, заедно със сонатите и партиите на Й. С. Бах, са върхове на цигулковото майсторство. Всеки един истински виртуоз-цигулар трябва да приеме предизвикателството и да издържи проверката на сцената, свирейки тези творби.

С какво се отличават инструментите на прочутите майстори на цигулки Страдивари, Гуарнери и Амати в сравнение с днешните и каква е Вашата?

Много са прочутите майстори от златния век на италианското лютинство - от създателя на съвременната форма на цигулата Н. Амати до „бащата на кремонската школа“ А. Страдивари. Сред наследниците им са много гениални майстори от фамилиите Гуарнери, Бергонци, Ружери и естествено Гуаданини. От 17 години свиря на цигулка Гуаданини, предоставена ми от колекцията на Австрийската национална банка. И сега има много добри майстори-лютиери, но времената, в които живеем, се отразяват върху подхода и духовния баланс на работата им. Не трябва да забравяме, че през периода 16-18 век, лютиерите са били алхимици, лекари, архитекти, поети или с две думи „ренесансови личности“ с богати познания в различните области на битието. Това е дало отражение и върху изработените от тях цигулки. Те са живи!

Кои са концертните зали и сцени по света, където сте се чувствали оценен като достоен наследник на Царя на цигулата - Николо Паганини?

Незабравими са концертите ми пред хиляди почитатели на класиката в НДК София, Аудиторио Насионал Мадрид, Брукнерхаус Линц, в големите концертни зали на Япония, Мексико, Русия, Румъния, Испания, Италия, Китай.

Ще откриете ли имена на съвременни виртуози на цигулата, на които се възхищавате?

Аз съм ценител на артисти, които се отличават със собствен подход и начин на звукоизвличане. Фен съм на цигулари, които се числят към така наречената „стара школа“. Сред съвременните цигулари има много технически изрядно подгледени изпълнители, но голяма част от тях не ми казват нищо като интерпретатори. Сред малцината, на които аз лично се възхищавам, се откроява един - Гидон Кремер.

На какво учите Вашите студенти в Нов български университет и в майсторските класове, които водите по света?

Искам те да са едни щастливи артисти, които владеят инструмента си и са в хармония със своите амбиции. Личности, които могат да изпитват истинско удоволствие и споделена емоция като бъдещи професионалисти, без значение дали са преподаватели, оркестранти, камерни музиканти или солисти. Музиката е език, който ни дава уникалната възможност да работим и опознаем себе си.

На 18.01.2018 г. ще концертирате на сцената на зала „България“. Какъв е поводът за това и какво ще изпълните?

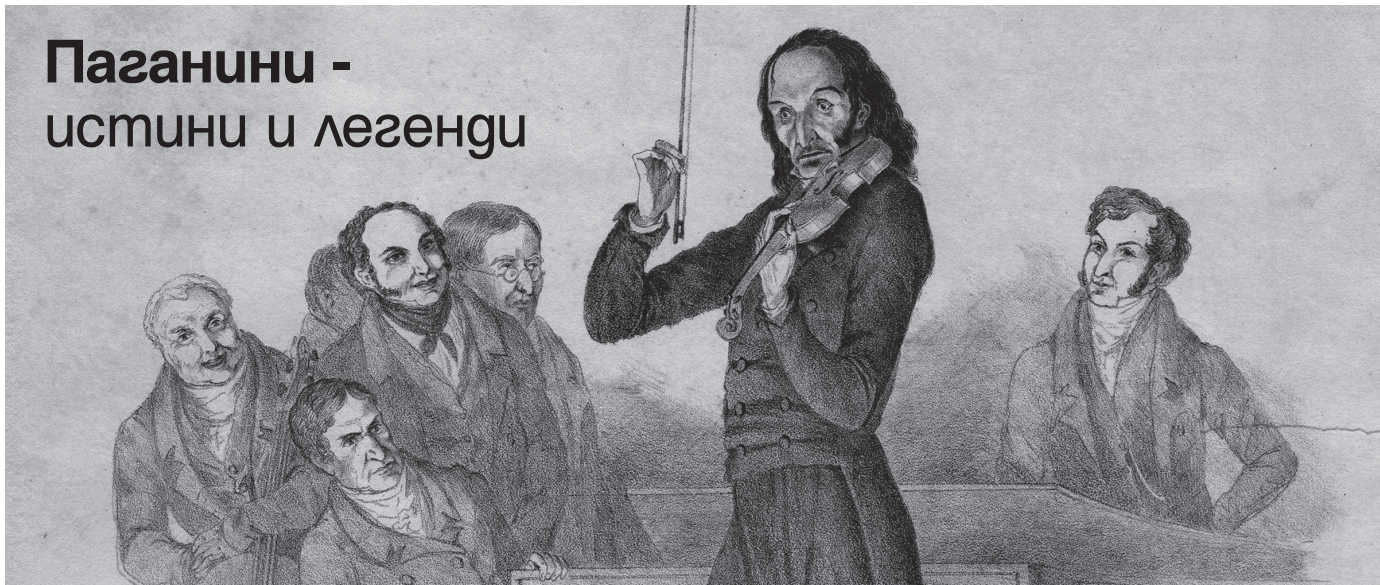
Поводът е Марин Големинов - един от „българските класици“ композитори, които уважавам и ценя изключително много. През 2018 година честваме 110 години от неговото рождение. Концертът му за цигулка, посветен на професор Боян Лечев, с багрите и състоянията си, извиращи от дълбините на българския фолклор, е едно предизвикателство, което приех с голям интерес. Другата причина за моя ентусиазъм е факта, че неговият първи изпълнител е един от моите учители.

Какво е за Вас музиката?

Мисия!

Паганини - истини и легенди

Николо Паганини е италиански композитор, виртуозен цигулар и китарист. Той е сред най-известните цигулари на своето време и най-ярките личности в историята на музиката. Паганини притежава отлична интонация и прилага новаторска техника. Автор е на многобройни музикални произведения за струнни инструменти: 24 капричи за цигулка, 15 квартета за цигулка, китара, виола и виолончело, 13 сонати за цигулка, китара и виола, 6 концерта за цигулка и оркестър, 1 концерт за китара и оркестър, около 200 пиеси за китара, вариации, акорди и други.

Николо Паганини е третото от общо 6 деца в семейството на продавача на мандолини Антонио Паганини, който от малък мечтае за кариера на музикант. Като на сън, майка му Тереза Бочиардо вижда ангел, който предрича на нейния любим син кариера на велик музикант, а баща му безрезервно вярва в знаменieto свише. Според биографа му Петър Лихтенал, Паганини получава първите уроци по свирене на мандолина от баща си, когато е на 5 години, на 6 години се учи да свири на цигулка, а създава първите си композиции преди да навърши 8 години.

През втората половина на 1808 година, по покана на Елиза Бачиоки, Паганини пристига във Флоренция. Луиджи Пикянти разказва на първия биограф на Паганини - Конестабиле, за случай по време на пребиваването на музиканта във Флоренция, напълно илюстриращ неговото изключително майсторство. Паганини бил длъжен да изпълни в дома на един от придворните соната от Хайдн в акомпанимент на роял. Музикантът доста се забавил, а когато пристигнал, за да не застава слушателите да чакат повече, започнал да свири, без да провери настройката на цигулката. Той свирил великолепно, въвеждайки по собствено усмотрение импровизирани фиоритури.

След първата част на произведение-то, Паганини открил, че „ла“ на цигулката се отличава от „ла“ на рояла с цял тон. Прекрасно разбиращият от музика Пикянти, по собствено признание, бил поразен: при такава произволна настройка на цигулката за вярно изпълнение на „Сонатата“, Паганини бил длъжен да преработи цялата апликатура, което той направил мигновено, а слушателите не забелязали нищо.

В завещанието си Николо Паганини забранява да бъде погребан с пишна церемония, не желае артисти да изпълняват Реквием в негова чест и дарява цигулката си на Генуа, за да се съхранява там вечно. След смъртта му епископът на Генуа отправя към него анатема и забранява тленните останки на гения да бъдат предадени на земята. Местните вестници не споменават нито дума за кончината на великия музикант. Ковчегът с тялото на Паганини отначало е в подземието на дома на граф Чезоле, след това в два лазарета в Генуа, в яма под оградата на фабрика и на няколко средиземноморски острова. Последният от тях бил Сен Фереол, където ковчегът висял окачен на скала с вериги.

Синът на знаменития музикант, Ахил, посвещава дълги години от живота си на една цел - да се сдобие с

погребение за своя баща.

Цигулката, на която свирил ненадминатият виртуоз, е наречена след смъртта му „Вдовицата на Паганини“. Тя се съхранява в сейф в кметството на Генуа. За да не губи инструментът своя божествен звук, с честта да свирят на него се удостоават победителите в Международния конкурс за цигулари на името на Паганини, който се провежда ежегодно в Генуа от 1953 година.

Веднъж Паганини изпълнявал композиция, свирейки само на две струни, наричайки пиесата „Дует на влюбените“. След концерта една от неговите почитателки възторжено казала: „Кой може да Ви превъзхожда? Навярно само този, който свири на една струна, но това е невъзможно“. Цигуларят се усмихнал и само след седмица изпълнил соната, посветена на Бялата роза, свирейки на една струна.

Съществува легенда, че на един от неговите концерти се късат струните на цигулката му, като остава само една, но той завършва концерта си дори единствено с нея.

Великият унгарски композитор и виртуозен пианист Ференц Лист заявява: „Никога няма да има на света втори Паганини“.

София Бърдарска представя: „МАДРИГАЛЪТ“

Какви са историческите и естетични предпоставки за възникването на мадригалния жанр?
Първите предпоставки за възникването на мадригалния жанр датират още през ранното Възраждане, когато, подтикнати от историческата обстановка и естетическите предпоставки, произведенията на изкуството добиват значение и достойнства, на които преди това са имали право само творбите, посветени на Бог. Епохата на Ренесанса – 16 век – е епоха, изпълнена със страсти, с изобилие на познанието, с ново светоусещане, търсене на хармония и красота. И всичко това е обединено от индивидуалността на творческия гений. Това е епохата на Да Винчи, Калдерон и множество гениални музиканти, високо ценени в своето време, но и в наши дни.

Откъде води началото си понятието „мадригал“?
Произходът на понятието „мадригал“ е спорен. Съществуват две хипотези: първата е, че произлиза от староиталианската дума „мадриале“, свързана с най-ранните пастирски песни, пресъздаващи любовните отношения между пастир и овчарка. Втората хипотеза се основава на латинския термин „матрикале“ – песен на „матерен език“.

Как и къде възниква мадригалът като светска форма?
Мадригалният жанр възниква в Италия като солистично изкуство, изпълнявано от един или повече гласове с или без съпровод на старинни музикални инструменти. Това изкуство се появява в домовете на привилегирани личности и се свързва с ренесансовия стремеж към красота, като израз на силни човешки страсти и емоции, в основата на които лежи любовта. По-късно мадригалът като жанр се по-

явява и във Франция и Англия. В продължение на два века мадригалът се развива и усъвършенства. По-късният мадригал от 16 век има малко общо с ранния. Единствената връзка между тях е третирането на темата за любовта.

Кога достига връх в развитието си мадригалният жанр?
До появата на операта, мадригалът е най-значителният жанр на Ренесанса. Музиката вече е предимно вокално-хорова, превръща се в обединяващо музикално понятие, изразено в творчеството на значими композитори като Палестрина, Ласо, Габриели и достига връх в творбите на трима велики майстори – Клаудио Монтеверди, Карло Джезуалдо ди Веноза и Лука Маренцио.

Как са записвани и обединявани гласовете?
В епохата на ранното Възраждане до средата на 16 век, мадригалите са се записвали без тактови черти като вогеща е била агогиката на поетичния текст. Понятието „такт“ е въведено от Закони (1592 г.) и се утвърждава около 1600 година.

Как се претворява мадригалния жанр в музиката на 20 и 21 век?
В музиката на 20 век, наситена с бързо развитие на нови течения и насоки, откриваме поглед назад във времето. Много композитори се обръщат към мадригалната форма и творят в тази област като използват основните правила от миналото през призмата на съвременния композиционен стил и техника. Поетичните първоизточници на съвременните мадригални композиции са от различни епохи, за разлика от ренесансовия мадригал, чиито текстове принадлежат на своето време. Раз-

бира се, много композитори се обръщат и към поетичното творчество на свои съвременници като Любомир Пипков.

Има ли отражение мадригалният жанр в българската музикална култура?
Специално внимание бихме могли да обърнем на цикъла от 4 мадригала, написан от един от най-забележителните български композитори на 20 век Любомир Пипков. Сред интересното му и многообразно творчество мадригалите заемат важно място, тъй като представляват неповторими и оригинално пречупени ретроспекции по текст на съвременни български поети. В тях разкриваме новаторски композиционен стил, в който се преливат динамика, съзерцание и елементи на самобитен национален колорит в използването на неравноделни размери. Не на последно място могат да се открият редица примери на влияние на мадригалния жанр като „Утро край морето“ на Александър Райчев, „Унес“ на Александър Текелиев, „Зелени облаци“ на Константин Илиев.

Какво ще бъде изпълнено на концерта на Националния филхармоничен хор „Св. Обретен“ на 16 януари 2018 г.?
Публиката ще има възможност да се наслади на една интересна музикална палитра от най-добрите шедьоври от епохата на Ренесанса – произведения от Монтеверди, Джезуалдо ди Веноза, Пасеро, Аркаделт, Орландо ди Ласо. Подбрани са също така и фрагменти из цикъла от шест мадригала на съвременният американски композитор Мортен Лаурисен. От българската песенна лирика ще прозвучат „Утро край морето“ от Александър Райчев, „Зелени облаци“ от Константин Илиев и първия от цикъла от четири мадригала на Любомир Пипков.

Заповядайте на концерта „Шедьоври на хоровата акапелна музика“, който ще се състои на сцената на зала „България“ на 16.01.2018 година! Ще се постареем да ви разходим из различните музикални епохи чрез най-красивите, интересни и разнообразни произведения, изпълнени от прекрасните певци на Националния филхармоничен хор „Св. Обретен“.
София Бърдарска- диригент

“Музиката е огромна част от работното ми ежедневие, но предпочитам да остава това абстрактно усещане недефинирано“

Господин Добройков, спомняте ли си как открихте вълшебството, наречено музика?

Знам, че баща ми е пял песни на Бийтълс от бебешка възраст и в следствие на това единствената музика, която се слушаше вкъщи беше Бийтълс. Докато не чух „Love of my life“ на Куийн... Следваха около 7 години целодневно слушане на всички песни на Куийн и Бийтълс, докато не чух за първи път „Jesus Christ Superstar“. Имах период на вманиачаване и с Гершуин - „Порги и Бес“ в изпълнение на Рей Чарлс и Клио Лейн (мания, която май още не е преминала напълно). Но най-ярък конкретен спомен имам от една Коледа. Мисля, че бях на дванадесет години, пети или шести клас в музикалното училище в Пловдив. Дядо ми е изключително ерудитен човек в сферата на музиката, киното и визуалните изкуства. Той е художник и обожава класическата музика. Навремето се опасяваше, че слушайки само Бийтълс и Куийн ще остана прекалено ограничен като музикант. Затова една Коледа той ми подари касета с избрани моменти от „Матеус пасион“ на Й. С. Бах. Вътре на обложката пишеше: “Музиката не започва и не свършва с Куийн и Бийтълс. Честита Коледа!” Вие знаете началото на този шедьовър: две минути в ми минор, органа, двата хора, двата оркестъра, самото величие! За мен това беше един огромен шок. Не можех да разбера и да повярвам, че такъв звук е възможен. Бях слушал известни откъси от „Кармина Бурана“ и „Ода на радостта“, но никога не се бях срещал с такъв невероятен, вибриращ звук, с такава прекрасна хармония. До тогава бях свързвал името на Бах с нещо скучно, приемах го като „упражнение“ по задължително пиано в училище. Но от този момент знаех, че искам да правя нещо, което ще бъде свързано с такава музика, с този вид звук. Разбира се, че все още не осъзнавах ясно как това означава, че ще бъда диригент, но усетих, че не искам

Константин Добройков е диригент в Държавна опера Пловдив. През 2014 година е поканен от Държавната филхармония в Кошице, Словакия, където изнася три концерта в два последователни сезона. След това работи с Радиосимфоничния оркестър на Братислава, Словакия. Между 2011 и 2013 г., Константин Добройков е помощник-диригент на Симфоничния оркестър на Бостън, САЩ, работи върху балетни постановки в Бостънския университет и Университета на Северна Каролина.

само да слушам такава музика, а искам да участвам активно в нея, да се озова там - в самия център на звука.

Кои бяха Вашите учители и на какво Ви научиха те?

Започнах да уча дирижиране в САЩ преди около 15 години. В действителност обаче, осъзнавам, че съм започнал да се подготвям за това още от шестгодишна възраст. През годините получих солидни умения по солфеж, хармония, анализ, история и

т.н. Имах щастието да уча с легендарния Гунтер Шулер в Бостън, мир на праха му. От него взех свръхдетайлното възглеждане във всяка една нотна трайност и шрих в партитурите. Той се гневеше от всяка интерпретация, която не е написана от композитора и недоумяваше защо нещо различно от написаното може да съществува и може да бъде изпълнено.

Друг мой учител беше проф. Дейвид Хуус от Boston University, при когото се обучавах три години - жива енциклопедия за „всичко, наречено музика“, изключителен музиколог и писател, както и разбира се много добър диригент. От него взех дълбочината на възглеждането в дадената партитура. Преди него учех в продължение на две години при Рансъм Уилсън - известен и като флейтист. Той притежаваше знания, натрупани директно от Ленард Бърнстайн, на когото е бил дългогодишен асистент. От него се научих как да изчистя жестовите си от всичко излишно, оставяйки единствено формата на музиката и информацията нужна на оркестъра или певците за даденото заглавие.

С какво Ви обогати като артист пребиваването в Бостън, САЩ?

Обогатяващ фактор за мен беше музикалният живот в Бостън - да чуя и видя всички огромни имена, които гостуваха в една от най-добрите концертни зали в света, Symphony Hall, с един от най-добрите оркестри в света - Boston Symphony Orchestra, шансът да дирижирам в тази концертна зала, както и залата с перфектна акустика Jordan Hall. А и в Бостън за пръв път видях на живо любимите ми Dream Theater!

Дирижирали сте оркестрите на Държавна филхармония Кошице и Радио-симфоничния оркестър на Братислава, Словакия. Кои бяха заглавията и какви са впечатленията Ви от работата с такива оркестри?

Първият ми концерт с Държавна филхармония Кошице беше с едно мое любимо заглавие - симфония „Манфред“ на Чайковски като втора част на концерта, а в първата представихме малко познатата в Словакия симфонична музика на Панчо Владигеров - „Песен“ и рапсодия „Варгар“.

Следващия сезон бях поканен за два концерта - с произведения на Барток, Брамс, Лядов, Елгар и пълния балет „Жар Птица“ на Стравински. Тази година отново имам концерт с тях. Държавна филхармония Кошице остава един от любимите ми оркестри - щрайхът им свири с прецизна интонация, изрядно технически, а и напълно активно до последния пулт. Музикантите им са винаги ентусиазирани, оптимистични и ангажирани с това, което правят. Силно сезарадвах, когато на първата репетиция на „Ромео и Жулиета“ от Прокофиев (едно никак лесно произведение), целият оркестър беше напълно готов технически, а аз трябваше само да работя по интерпретацията и малките детайли - мечта. Спомням си как Рансъм Уилсън сравни подобно свое преживяване по време на записа с London Symphony Orchestra: „Все едно караш много скъпа кола - сама върви, лети, красота.“

С Радио-симфоничния оркестър на Братислава подготвих Пета симфония на Чайковски, както и Втория концерт за пиано на Шопен. Интересното с този оркестър беше, че бяха перфектни в свиренето си, но до степен „сурово отношение“, делово. Липсваше ми емоцията и жизнеността в звука им, дори и като слушател по време на концерта. Впечатли ме и изключителната дисциплина на състава по време на репетициите.

Композиторите, диригентите и творбите, пред чието майсторство и висоти се прекланяте?

- Стравински - пълния балет „Жар Птица“, „Пулчинела“, „Пролетно тайнство“, „Орфей“; - Шостакович - Симфония No.11, настолна ми е, но разбира се и по-голяма част от неговите симфонии; - Рихард Щраус - „Животът на героя“

и други негови симфонични поеми; - Рахманинов - Втора симфония, Трети концерт за пиано, „Камбаните“, „Островът на мъртвите“; - Пучини - „Турандот“, „Сестра Анжелика“, „Тоска“; - Верди - Реквием, „Макбет“, „Отело“, „Фалстаф“; - Моцарт - Реквием, „Милосърдието на Тит“, много от симфониите и класиците му концерти; - Бетовен - пиано сонати, струнни кватрети, симфонии; - Берлиоз - „Ромео и Жулиета“, Фантастична симфония; - Джон Уилямс - „Star Wars: Епизод 5“, „Хари Потър 1“, „Списъкът на Шинглер“, много други; - Менделсон - какво ли не!; - Й. С. Бах - цялото му творчество ме впечатлява, но най-силно влюбен съм в „Матеус пасион“ и „Йоханес пасион“. Изключителна музикална изразителност! - Хендел - кратките опери имат гениални сцени, някои моменти от „Месия“; - Джон Дауланг - Песни и Музика за лютня; - Карло Джезуалдо - Уникален във всеки смисъл на думата! Не само е изпреварил времето си, а го е предшествовал с около 400 години- невъобразими хармонични ходове и гласовогене!

За диригенти бих бил по-скромен откъм любими - имам само няколко, които задоволяват напълно изискванията ми, гледайки безучастно отстрана: Карлос Клайбер, Клаудио Абадо, Саймън Ратъл, Кристоф Ешенбах, Кристиан Тилеман, Марис Янсонс.

От няколко години Вие сте един от водещите диригенти на Пловдивската опера. Ще откриете ли някои от събитията на сцената на този театър, които сте дирижирал?

Да, съвсем наскоро дирижирах два много успешни спектакъла - „Кармен“ с Виолета Радомирска и Иван Момиров, както и „Травиата“ със Станислава Момекова и отново Иван Момиров. Миналия сезон имам удоволствието да дирижирам един прекрасен спектакъл на „Сестра Анжелика“ с Евгения Ралчева и „Джани Скики“ със страхотен ансамбъл от певци на Пловдивската

опера. Извън оперните заглавия съм дирижирал и много оперетни и музикални заглавия - „Прилепът“, „Веселата вдовица“, „Коса“, „Jesus Christ Superstar“, както и многобройни концерти с известни български джаз и поп изпълнители.

На 14.01.2018 г. гостувате на сцената на зала „България“. Ще упоменете ли солистите и произведенията, които ще дирижирате и какъв е поводът за този концерт?

Това ще бъде концерт от цикъла „Солистите на Софийската филхармония“. Програмата ще бъде изцяло посветена на музиката на Моцарт. Произведенията са: Увертюра към операта „Дон Жуан“, Симфония концертанте за обой, кларинет, фагот и валдхорна, както и Симфония №40. Солисти ще бъдат Ясен Енчев, Михаил Живков, Николай Вязигин и Красимир Костадинов.

Какви са творческите хоризонти за 2018 година пред маестро Константин Добройков?

Рагвам се, че още от самото начало 2018-та стартира с дебюта ми със Софийската филхармония! През месец април предстои да дирижирам едно друго мое любимо произведение - „Стабат Матер“ на Дворжак с изключително силен солистичен състав: Цветелина Василева, Виолета Радомирска, Михаил Михайлов и Ивайло Джуров. Разбира се, следват и много ангажименти с Пловдивската опера, особено около ежегодния фестивал на Античния театър - Орега Ореп, който ще организираме за пета поредна година с все по-мощни концерти и спектакли. В края на 2018-та предстои и поредният ми концерт с Държавна филхармония Кошице.

Какво е за Вас музиката?

Музиката е огромна част от работното ми ежедневие, но също така е и неразривно свързана с всичко, което правя извън работата. Постоянно в главата ми се върти някоя част от симфония или момент от опера, или песен на Dream Theater... няма спиране, имал съм и безсънни нощи. Но какво точно означава музиката за мен? Предпочитам да остава това абстрактно усещане недефинирано.

Спомени за великите - разказ от първо лице

76 години от премиерата на балета „Нестинарка“ от Марин Големинов

В юбилейната 110 година от рождението на проф. Марин Големинов /роден е на 8 септември 1908 г./, е добре да си припомним какво се е случило преди точно 76 години.

...Бях ученик в първо отделение. Естествено, не чаках новата 1942 г. да настъпи - децата си лягахме рано. На сутринта с баща ми излязохме на традиционната за нашето семейство разходка - отивахме до прочутия колбасарски магазин на Докузанов, на мястото на сегашния ЦУМ. На връщане, също по добра традиция, трябваше да се отбием в несъществуващата в наши дни „писателска сладкарница“ срещу Военния клуб /сега там има градинка/ - до Руската църква. Но точно, когато пресичахме градинката пред Народния театър, буквално се сблъскахме с моя велик учител Панчо Владигеров - предната година той беше започнал да дава уроци на

6-годишния Сашко. „А, и вие ли отивате на генералната репетиция?“ - попита маестро Владигеров. „Каква генерална?“ - отвърна баща ми. „Как каква: на балета на Марин Големинов „Нестинарка“?!“ - учудено ни погледна бележитият композитор. „Ама ние сме с покупки...“ - догаде смутено баща ми. „Няма значение. Влизаме.“ - отсече маестро. Владигеров го посрещат и диригентът Асен Найденов, и младият композитор Марин Големинов /тогава той е бил на 34 години/.

Подават последен сигнал в салона, светлините угасват, завесата се откърва и аз виждам първия балет в моя живот. Постановката е на младата Мария Димова, която само след година загина трагично при бомбардировка във Виена. В главната роля - на Демна, беше бъдещата гранддама на българския балет Нина Кираджиева. Репети-

цията си е репетиция, но същинският триумф на новия балет беше на премиерния спектакъл на 4 януари. Освен планираните три балетни вечери, в събота и неделя се състояха още два спектакъла: София говореше за творбата, която стана „класика“ на българската музика. След дузина години щях да изучавам оркестрацията при проф. Марин Големинов, който рано-рано побеля - като че ли нарочно боядисваше със сребро бурния си перчем.

Минаха 76 години от триумфалните премиерни спектакли на най-добрия български балет. Имах „журналистическия“ шанс да бъда техен свидетел. След години, и по света, нестинарският огън понесе силата, красотата и непреходността на българската музика.

Александър Абаджиев, музиковед

Марин Големинов

„Какво правя ли? Копая надълбоко в земята, за да чуя тон от мой далечен прадедо. Пък макар и само стон... Събирам градивен материал - искам да издигна паметник на моите предшественици, които напастиха в душата ми красота и посяха в нея зърното на изкуството. Това зърно аз отглеждам с любов. Искam то да бъде обилен плод и да бъде от някаква полза за другите. Напоследък все повече у мен се затвърждава убеждението, че пиша за хората. А те заслужават и внимание, и топлина, и искреност.“

СЕЗОН 2017/18

софийска филхармония

25 ЯНУАРИ 19:00

концертен комплекс БЪЛГАРИЯ

Ана ИБАРА
мецосопран

Давид ХИМЕНЕС
диригент

Мануел де Фая, Херонимо Хименес, Франсиско А. Барбиери, Хосе Серано, Жорж Бизе, Николаи Римски-Корсаков

@Alessandro Lourenço

80 години зала „България“ - паметни мигове

Спомени на диригента Пламен Джуров

Краят на 60-те години. Рецитал на Святослав Рихтер в зала „България“. Места няма и целият клавирен випуск се е настанил по стълбите на първи балкон. Предишният ген проф. Константин Ганев ни съветва: „Не

гледайте само ръцете. Наблюдавайте как работи с педалите... и си правете изводи...“. Рихтер започва със соната от Хайдн. След първите тактове всякакъв анализ беше немислим. Такова звуково тайнство – привлекателно, неразгадаемо, красиво. Нищо не можах да анализирам...

Началото на 80-те години. На сцената е Виенската филхармония с Ерих Лайнсдорф. Той беше популярен от серията излъчвания по нашата телевизия с Бостънския оркестър. Разбира се, места нямаше. В паузата се качих на сцената от страната на виолончелите и погледнах щимовите по пултовете. Изненадах се. Абсолютно чисти ноти - няма щрихи, пръсти, лъкове... Загадка! След концерта чувам двама небезизвестни наши педагози да коментират: „Половина от цигуларите нямат правилна постановка...?“ Отново се изненадах.

Така или иначе, и до днес ме измъчва въпроса: „Кой какво чува и вижда по време на концерт?“...

Годината не помня, но беше в период на често спиране на тока /вероятно в края на 80-те години/. На сцената са Симфоничния оркестър на БНР, Васил Казанджиев и Иван Дреников с концерта на Георги Минчев, който започва със страхотна каденца. Тъкмо Иван се развихри и токът спря... Ефектът беше поразяващ – огромна тъмна зала, нищо не се вижда. Единственото, което усещаш е присъствието на множество хора. Но Дреников не спря - разшири каденцата, импровизирайки, докато залата не светна отново. Разбира се, публиката избухна в аплодисменти. Ръкоплясканията бяха толкова дълги, колкото и каденцата му. И концертът продължи, но всички в залата вече бяхме „наелектризирани“.

Любопитно за цигулките „Страдивариус“

Антонио Страдивари е живял 90 години и през целия си живот е произвеждал музикални инструменти. Той е направил около 600 изделия, известни под името „цигулки Страдивариус“. Такова трудолюбие не може да остане незабелязано. Резултатът от работата му са цигулки с уникален звук.

създаде подобен инструмент. Това остава тайна на Антонио Страдивари.

Асоциацията на производителите на цигулки във Великобритания многократно се е опитвала да разкрие тайните на майстора на цигулки. И всеки път безрезултатно. Експерти смятат, че уникалността на тези инструменти е свързана с дървесината на 17 век, от която са изработвани.

Сега такава дървесина не съществува и вероятността да я има отново е много малка. Климатът рязко се е променил, дърветата са се приспособили към новите температурни условия, в състава на дървесината са настъпили особени химични процеси. И въпреки всичко, тайната на великия майстор, си остава тайна.

Инструментите, изработени от майстора в последните години от живота му, са изключителни. Те имат своите имена и история. За тези цигулки са ловували, опитвали са се да ги купуват или откраднат. Те са се превърнали в символ на поколения.

Днес на цигулки „Страдивариус“ свирят само велики музиканти. Цената на тези инструменти е изключително висока и е равна на цяло състояние. Уникалността на цигулките се състои в това, че в ерата на най-новите технологии и съвременни материали, е невъзможно да се

В паузата

Диригент е недоволен от ударната група:
- Ами да, който не може да стане музикант,
му дават две палки и го правят барабанист...
- А пък, който не става и за барабанист, му
вземат едната палка и го слагат да дирижира...

Свири млад пианист. Всички са възхитени. На
първият ред стои стар джебчия и си мисли:
- Какъв талант, какви бързи пръсти,
а се занимава с глупости!

Влиза един шоп в магазин за музикални дискове.
Изведнъж телефонът му прозвъня и спешно му се наложило да запише
нещо. В типичния си грубоват и цветист за потомък на Нане и Вуте
стил, шопът се провикнал към момичето, стоящо на касата:
- Моуим, моуим! Уист?! Дай ми б'рзо уист?!
Момичето го измерило с поглед от глава до пети и спокойно отвърнало:
- Уист немам, но Шопен - цеуия!

КОНЦЕРТЕН КОМПЛЕКС КОНЦЕРТИ ПРЕЗ ЯНУАРИ 2018 г.

2	вторник 19:00 ч	Камерна зала	Музиката на Европа: Естония Концерт с музиката на Арво Пярт Солисти: Павел Златаров – цигулка, Маргарита Илиева – пиано, Иво Александров – виолончело, Борислава Танева – пиано Продукция на Софийската филхармония
8	понеделник 19:00 ч	Камерна зала	Музиката на Европа: Румъния Солисти: Даниела Владеску – сопран, Стефан Попов – баритон, Гонул Абдула – пиано В програмата: творби от румънски композитори Продукция на Софийската филхармония
9	вторник 19:00 ч	Голяма зала	Българска хорова класика Концерт на Националния филхармоничен хор „Светослав Обретенов“ Диригент: Славил Димитров Цикъл „Шедьоври на хоровата акапелна музика“ I
10	сряда 19:00 ч	Камерна зала	Ансамбъл ARTE Росица Чопева – цигулка, Филип Филипов – цигулка, Кристина Хинова – цигулка, Стефания Янкова – виола, Марина Хинова – виолончело В програмата: творби от Моцарт, Шуберт и Брамс Продукция на Софийската филхармония
10	сряда 19:00 ч	Голяма зала	Софийска филхармония Класическата Европа В програмата: Сметана, Шопен, Бетовен, Чайковски, Лист и гр. Диригент: Петър Димитров
13	събота 19:00 ч	Голяма зала	Гала-концерт на лауреатите на „Конкурс на Европейския съюз за оркестрови диригенти“ с участието на Симфоничен оркестър - Пазарджик
14	неделя 19:00 ч	Зала България	Софийска филхармония Диригент: Константин Добройков Солисти: Ясен Енчев – обой, Михаил Живков – кларинет, Николай Вязигин – фагот, Красимир Костадинов - валдохорна В програмата: творби от В. А. Моцарт Цикъл „Солистите на Софийската филхармония“
14	неделя 19:00 ч	Камерна зала	Концерт на Зорница Иларионова и Мария-Елена Средева Продукция на Софийската филхармония
15	понеделник 19:00 ч	Камерна зала	Музиката на Европа: Германия Солист: Аня Лехнер – виолончело В програмата: творби от Бах, Хиндемит, Хенце Продукция на Софийската филхармония
16	вторник 19:00 ч	Зала България	Концерт на Националния филхармоничен хор „Светослав Обретенов“ Магригалите от 16-ти до 21-ви век Диригент: София Бърдарска
18	четвъртък 19:00 ч	Зала България	Софийска филхармония Диригент: Мартин Георгиев Солист: Марио Хосен – цигулка В програмата: Дюка, Брамс Цикъл „Обичате ли Брамс?“
19	петък 19:00 ч	Камерна зала	Концерт на София квартет Стоимен Пеев – цигулка, Йордан Димитров – цигулка, Валентин Геров – виола, Любомир Ников – виолончело с участието на Борислав Йоцов – кларинет В програмата: творби от Р. Шуман и Борислав Йоцов Продукция на Софийската филхармония
20	събота 19:00 ч	Камерна зала	КласикАрт струнен квартет Михаил Живков – кларинет, Маргарита Калчева – контрабас, Сабина Йорданова – фагот; Михаил Михайлов – валдохорна Със специалното участие на Виктория Цоцкова, пиано В програмата: Шуман, Менделсон, Шуберт Продукция на Софийската филхармония
21	неделя 11:30 ч	Зала България	Софийска филхармония „Менделсон и малкият Ото“ Концерт от програмата „Фортисимо Фамилия“

КОНЦЕРТЕН КОМПЛЕКС

КОНЦЕРТИ ПРЕЗ ЯНУАРИ 2018 г.

21 неделя 19:00 ч Камерна зала	„Резата Венециана“ Концерт на „Камерата Класика“: Надя Колева – сопран, Снежина Куманова – мецосопран, Галина Апостолова – пиано, Михаил Живков – кларинет, Мартин Илиев – кларинет В програмата: Й. Щраус /син/, Офенбах, Менделсон, Росини, Доницети Продукция на Софийската филхармония	28 неделя 19:00 ч Зала България	Софийска филхармония Диригент: Йоханес Вилднер Солист: Волфганг Владар - валдохорна В програмата: Хайдн, Щраус, Бетовен Цикъл „Виртуозите на Виенската филхармония“
22 понеделник 19:00 ч Камерна зала	Музиката на Европа: Чехия Струнен квартет Фрош В програма: Дворжак, Яначек, Сметана Продукция на Софийската филхармония	29 понеделник 19:00 ч Камерна зала	Музиката на Европа: Малта Триша Даун Уилямс Продукция на Софийската филхармония
23 вторник 19:00 ч Камерна зала	Унгарският културен институт представя: Концерт на лауреатите от конкурса „Лист-Барток“	30 вторник 19:00 ч Зала България	Концерт на Националния филхармоничен хор „Светослав Обретенов“ Диригент: Славил Димитров Солисти: студенти от класовете по поп и джаз в НМА „Проф. Панчо Владигеров“ и НБУ В програмата: Поп и рок хитове, евъргрийни, мюзикли Цикъл „Хор - Поп - Рок“ II Продукция на Софийската филхармония
25 четвъртък 19:00 ч Зала България	Софийска филхармония Диригент: Давид Хименес Солист: Ана Ибара - мецосопран В програмата: Де Фая, Хименес, Бизе и др. Цикъл „Човешкият глас“	31 сряда 19:30 ч Зала България	Концерт на музикална агенция „Кантус Фирмус“ Оркестър на Класик ФМ радио Диригент: Максим Ешкенази Солист: Алекси Кени, цигулка (САЩ) Цикъл „Концертмайсторите“
26 петък 19:30 ч Зала България	Концерт на Симфоничния оркестър на БНР Диригент: Марк Кадин		
27 събота 19:00 ч Камерна зала	„Честит рожден ден, Моцарт!“ Концерт на Ромео Смилков - пиано със специалното участие на Росица Павлова-Инджева - мецосопран В програмата: творби от В. А. Моцарт Продукция на Софийската филхармония		

Интервюта в този брой взе **Георги Илиев**

Софийската филхармония си запазва правото
на промени в програмата.

